

Ю. Є. Приданникова,

аспірантка,

Хмельницький університет управління та права,

головний спеціаліст-економіст управління поширення інформації та комунікацій,

ГУС у Харківській області,

E-mail: yuliia_prydannikova@ukr.net

Комплексна статистична оцінка економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України

Запропонована методика комплексної статистичної оцінки економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України на основі методу комплексних статистичних коефіцієнтів і виконано розрахунки за даними 2016 року. Визначено місце кожного регіону України окремо в економічній сфері, за рівнем матеріального добробуту, а також за значенням комплексної оцінки взаємозв'язку цих сфер. Розроблено спосіб оцінки ступеня взаємозв'язку досліджуваних сфер на основі комплексного коефіцієнта вагомості відхилень за запропонованою автором формулою коефіцієнта взаємозв'язку економіки та матеріального добробуту населення. Підсумком проведеного оцінювання стало кількісне та якісне обґрунтування необхідності зменшення розриву у рівнях розвитку економіки й матеріального добробуту регіонів України, що може бути враховано при розробці та реалізації державної регіональної політики.

Ключові слова: комплексна статистична оцінка, метод комплексних статистичних коефіцієнтів, коефіцієнт вагомості відхилень, рейтинг, економічне зростання, матеріальний добробут населення, ступінь взаємозв'язку.

Економічне зростання – це основний індикатор економічного розвитку і підвищення матеріального добробуту мешканців країни, водночас останнє є віддзеркаленням її економічного розвитку. Висновок про покращення значень показників потребує статистичного вивчення обох зазначених сфер. Вважаємо, що такий підхід передбачає дослідження взаємозв'язку показників у сферах економіки та матеріального добробуту населення. Проблематика співвідношення показників у цих сферах на сьогодні є недостатньо опрацьованою, отже їх необхідно розглядати з наукової та, зокрема, статистичної позицій.

Теоретичним та прикладним аспектам комплексної статистичної оцінки рівнів абсолютних, відносних та середніх величин статистики і динаміки соціально-економічного розвитку країни та її регіонів присвячено численні наукові дослідження. Зазначимо, зокрема, праці В. Бакірова [1], І. Гукалової [2], О. Длугопольського [3], О. Кулинича [4], Р. Кулинича [5], Е. Лібанової [6], І. Манцурова [7], О. Осаулєнка [8], Н. Парфенцевої [9] та інших учених.

Метою статті є розробка та розгляд методики статистичного оцінювання регіонів України за системою показників, що характеризують взаємозв'язок стану розвитку економіки та матеріального добробуту населення на основі методу комплексних статистичних коефіцієнтів.

Необхідною умовою для статистичної оцінки економічного зростання і матеріального добробуту населення є встановлення переліку статистичних

показників, які мають будуватися на одній концептуальній основі, об'єднуватися єдиним банком даних у рамках інформаційної системи і співвідноситися з міжнародними нормативами (за їх наявності).

В основі методу комплексних статистичних коефіцієнтів лежить ряд формул для обчислення комплексного коефіцієнта вагомості відхилень від стандарту (прийнятого за основу розрахунку), кожна з яких залежить від форми вираження вихідних даних дослідження. Зазвичай використовується система показників, яка містить показники-стимулятори і показники-дестимулятори. Крім того, система показників дослідження повинна включати переважну кількість однорідних показників, які дозволять статистику-аналітику застосувати відповідну формулу для встановлення рейтингу об'єктів за їх комплексною оцінкою. Так, наразі зазначений метод охоплює аналіз таких вихідних даних: абсолютні, відносні та середні величини статистики та динаміки; відносні величини виконання прогнозних завдань (планів, нормативів); середні значення за кожним показником системи. При статистичному вивченні регіонів України за макроекономічними показниками статистики-аналітики в більшості випадків застосовують комплексний статистичний коефіцієнт вагомості відхилень K_{θ} для абсолютних, відносних та середніх величин статистики та динаміки, який визначають за формулою [4; 5, с. 57–58]:

$$K_{\theta,i} = \sum_{s=1}^{82} \frac{x_{s,\max} - x_{si}}{x_{s,\max} - x_{s,\min}} + \sum_{d=1}^{37} \frac{x_{di} - x_{d,\min}}{x_{d,\max} - x_{d,\min}}, \quad (1)$$

де x – абсолютне, відносне чи середнє значення показника; підрядковий індекс i відносить величину до певного об'єкта оцінки (у нашому дослідженні – регіону), $i = \overline{1, 25}$; індекси s і d визначають показники, відповідно, як стимулятори та дестимулятори, $s = \overline{1, 82}$, $d = \overline{1, 37}$; символи \min і \max визначають, відповідно, мінімальне та максимальне значення показника x за сукупністю регіонів.

Зі зменшенням розміру відхилень показника за окремими регіонами від максимального (мінімального) рівня комплексний коефіцієнт вагомості відхилень зменшується. Чим нижче значення $K_{\sigma, i}$, тим вище місце регіону в рейтингу за i -м показником.

Комплексна статистична оцінка (рейтинг) рівнів абсолютних, відносних та середніх величин статистики і динаміки на основі методу комплексних статистичних коефіцієнтів передбачає [4; 5]:

1) оцінку результатів господарсько-фінансової діяльності регіонів та ритмічності виробничо-збутових процесів (підприємств, організацій);

2) оцінку стійкості курсу валют та ефективність їх обміну (купівлі / продажу), яка ґрунтується на протиріччі інтересів банків та приватних осіб;

3) оцінку забезпечення сталого людського розвитку;

4) оцінку економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України.

На сьогодні серед учених немає одностайності щодо визначення поняття “добробут”. Частіше за все зустрічається визначення соціально прийнятних стандартів, водночас не можна з певною мірою достовірності стверджувати, якими будуть атрибути цього поняття у найближчому майбутньому [1–9].

Авторське визначення поняття “матеріальний добробут населення” формується на перетині понять “рівень життя населення” та “якість життя населення”. Оскільки матеріальний добробут об'єктивно можливо кількісно виразити через показники виробництва та споживання продуктів (товарів і послуг), то матеріальний добробут населення можна трактувати як кількісну характеристику розподілу продуктів споживання у нерозривному зв'язку з його якісними характеристиками в умовах визначених місця і часу. Отже, в авторському формулюванні, матеріальний добробут населення – це визначена в часі кількісно-якісна характеристика рівня життя населення країни як узагальнений результат державної політики у соціальній сфері та активності населення у сфері створення продукції та її споживання. Із цього визначення стає цілком очевидним, що виго-

товлені та / або імпортовані суспільством продукти є: 1) прямим результатом економічного розвитку; 2) слугують для задоволення потреб цього суспільства у споживанні. Тобто логічно стверджувати про наявність взаємозв'язку між рівнем економічного розвитку та матеріальним добробутом населення [10]. А відтак, на нашу думку, покращення значень показників у сфері матеріального добробуту населення має бути взаємозв'язане з відповідним поліпшенням показників у сфері економіки. Адже проблеми зростання добробуту – це відображення фундаментальних проблем економічного розвитку, які не можуть бути вирішені через безмежність потреб і обмеженість ресурсів.

На сьогодні залишається дискусійним перелік показників, які впливають на рівень економічного зростання та матеріального добробуту населення, що зумовлює необхідність комплексної статистичної оцінки цих сфер у їх кількісно-якісному взаємозв'язку, а також використання результатів такої оцінки для реалізації заходів соціальної та економічної політики держави. Статистичне вивчення взаємовпливу між сферами економіки та матеріального добробуту населення пропонуємо здійснювати на основі розробленої структурно-логічної схеми (рис. 1, складено автором за даними [10]).

Ураховуючи наведене на рис. 1, матеріальний добробут населення є результатом взаємовпливу суспільно-економічних явищ і процесів, які комплексно характеризують рівень і якість життя населення та стан розвитку економіки в умовах визначених місця і часу з погляду можливості прийняття коректних управлінських рішень для реалізації соціальної та економічної політики (особливо на регіональному рівні).

З метою комплексного статистичного вивчення взаємовпливу між сферами економіки та матеріального добробуту населення на основі запропонованої структурно-логічної схеми сформовано систему статистичних показників з огляду на наявні статистичні дані, вміщені у відповідних офіційних статистичних публікаціях Державної служби статистики України. При розробці досліджуваної системи показників використано принцип, за яким узагальнено відповідні основні макроекономічні індикатори за відповідними групами. Так, виділено сферу матеріального добробуту, яка складається з блоків показників рівня життя та якості життя, та сферу економіки – з блоків показників реального сектору та надання послуг (табл. 1, складено автором за даними [11–17]).

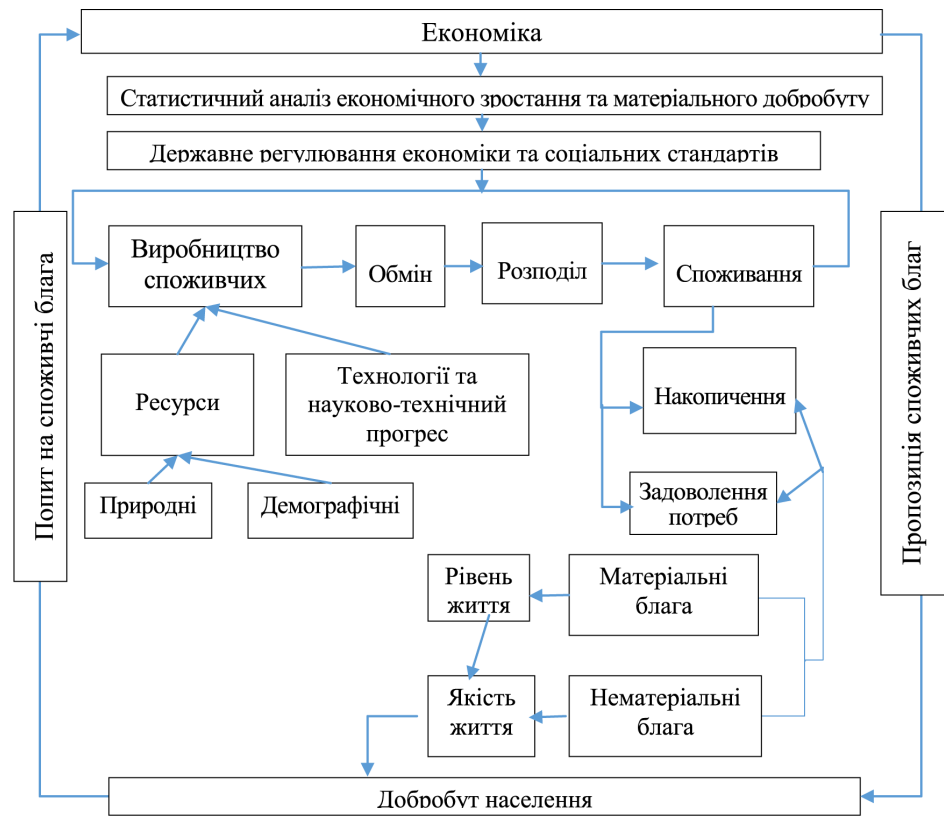

Рис. 1. Структурно-логічна схема взаємовпливу між сферами економіки та матеріального добробуту населення країни

Таблиця 1

Система показників у сфері економіки та матеріального добробуту населення країни

№ показника	Сфера, блок та показник	Вплив на рейтинг
Сфера матеріального добробуту населення		
I. Рівень життя		
I.1. Демографічна статистика		
1.1	Чисельність наявного населення на 1 січня 2017 року, осіб	Стимулятор
1.2	Приріст (зменшення) населення до початку звітного року, %	Стимулятор
1.3	Інтенсивність міжрегіональної міграції, у розрахунку на 1000 жителів, ‰	Дестимулятор
1.4	Кількість домогосподарств, тис. од.	Стимулятор
1.5	Середній розмір домогосподарства, осіб	Стимулятор
1.6	Загальний коефіцієнт народжуваності, ‰	Стимулятор
1.7	Загальний коефіцієнт смертності, ‰	Дестимулятор
1.8	Загальний коефіцієнт шлюбності, ‰	Стимулятор
1.9	Загальний коефіцієнт розлучуваності, ‰	Дестимулятор
1.10	Кількість усіх категорій пенсіонерів, у розрахунку на 1000 осіб населення (цивільні та військові пенсіонери, на початок року), ‰	Стимулятор
I.2. Доходи населення		
2.1	Наявний дохід у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
2.2	Прибуток і змішаний дохід, у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
2.3	Заробітна плата, у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
2.4	Доходи від власності (одержані), у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
2.5	Соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти, у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
2.6	Частка населення із середньодушовими еквівалентними грошовими доходами на місяць нижче прожиткового мінімуму, %	Дестимулятор

2.7	Надання населенню субсидій на відшкодування витрат для оплати житлово-комунальних послуг, у середньому на 1 домогосподарство, грн	Дестимулятор
2.8	Надання населенню субсидій на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, у середньому на 1 домогосподарство, грн	Дестимулятор
	I.3. Витрати населення	
3.1	Витрати в розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
3.2	Придбання товарів та послуг, у розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
3.3	Доходи від власності (сплачені), у розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
3.4	Поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти, у розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
3.5	Поточні податки на доходи, майно тощо, у розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
3.6	Внески на соціальне страхування, у розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
3.7	Кінцеві споживчі витрати домашніх господарств, у розрахунку на одне домогосподарство, грн	Дестимулятор
3.8	Кінцеві споживчі витрати некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, у розрахунку на одне домогосподарство, грн	Дестимулятор
3.9	Валове нагромадження основного капіталу домашніх господарств, у розрахунку на одне домогосподарство, грн	Стимулятор
3.10	Частка домогосподарств, які робили заощадження або купували нерухомість, %	Стимулятор
3.11	Частка домогосподарств, у яких наявний базовий набір товарів тривалого користування (телевізор, холодильник, пральна машина), %	Стимулятор
3.12	Споживчі витрати у загальному обсязі витрат, у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, %	Дестимулятор
3.13	Витрати на продовольчі товари у загальному обсязі витрат, у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, %	Дестимулятор
3.14	Витрати на продовольчі послуги у загальному обсязі витрат, у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, %	Дестимулятор
3.15	Грошова допомога родичам, друзям та іншим особам, у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, %	Дестимулятор
3.16	Інші витрати (на особисте підсобне господарство, купівлю акцій, сертифікатів, вклади до банків, аліменти, будівництво житла тощо), у середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, %	Дестимулятор
3.17	Енергетична цінність і вміст поживних речовин у спожитих продуктах харчування в домогосподарствах, у середньому за добу у розрахунку на одну особу, ккал	Стимулятор
	II. Якість життя	
	II.1. Умови життя	
4.1	Частка квартир у житлових будинках та нежитлових будівлях у міських поселеннях, обладнаних водопроводом, %	Стимулятор
4.2	Частка квартир у житлових будинках та нежитлових будівлях у міських поселеннях, обладнаних гарячим водопостачанням, %	Стимулятор
4.3	Частка квартир у житлових будинках та нежитлових будівлях у міських поселеннях, обладнаних каналізацією, %	Стимулятор
4.4	Кількість ветхих житлових будинків, од.	Дестимулятор
4.5	Кількість аварійних житлових будинків, од.	Дестимулятор
	II.2. Освіта	
5.1	Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, на початок навчального року; од.	Стимулятор
5.2	Кількість професійно-технічних навчальних закладів, на кінець року, од.	Стимулятор
5.3	Кількість вищих навчальних закладів, на кінець року, од.	Стимулятор
	II.3. Охорона здоров'я	
6.1	Кількість лікарів усіх спеціальностей, на кінець року, у розрахунку на 1000 осіб, ‰	Стимулятор
6.2	Кількість лікарняних ліжок, на кінець року, у розрахунку на 1000 осіб, ‰	Стимулятор
6.3	Планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів (кількість відвідувань за зміну), на кінець року, у розрахунку на 1000 осіб, ‰	Стимулятор

	II.4. Культура, відпочинок і туризм	
7.1	Кількість бібліотек, у розрахунку на 10 тис. осіб	Стимулятор
7.2	Кількість клубних закладів, у розрахунку на 10 тис. осіб	Стимулятор
7.3	Колективні засоби розміщування, у розрахунку на 100 тис. осіб	Стимулятор
7.4	Кількість розміщених у колективних засобах розміщування, осіб	Стимулятор
7.5	Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, у розрахунку на 10 тис. осіб	Стимулятор
7.6	Кількість дітей, які перебували влітку у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, осіб	Стимулятор
7.7	Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності, осіб	Стимулятор
	II.5. Правосуддя та злочинність	
8.1	Кількість виявлених злочинів, у розрахунку на 1000 осіб населення, %	Дестимулятор
8.2	Кількість виявлених неповнолітніх, які вчинили злочини, у розрахунку на 100 тис. осіб	Дестимулятор
8.3	Кількість засуджених осіб за вироками судів, що набрали законної чинності, %	Дестимулятор
	II.6. Навколишнє середовище	
9.1	Забір води із природних водних об'єктів, у розрахунку на одну особу, м ³	Стимулятор
9.2	Обсяг оборотної та послідовно (повторно) використаної води, у розрахунку на одну особу, м ³	Стимулятор
9.3	Загальне водовідведення, у розрахунку на одну особу, м ³	Стимулятор
9.4	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, у розрахунку на одну особу, тонн	Дестимулятор
9.5	Утворення відходів IV класу небезпеки, у розрахунку на одну особу, кг	Дестимулятор
9.6	Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища, у фактичних цінах, у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
	Сфера економіки	
	III. Реальний сектор	
	III.1. Промисловість	
10.1	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), на одну особу населення, грн	Стимулятор
	III.2. Сільське господарство	
11.1	Виробництво продукції сільського господарства, на одну особу населення, у постійних цінах 2010 року, грн	Стимулятор
11.2	Виробництво продукції сільського господарства у сільськогосподарських підприємствах, на одну особу населення, у постійних цінах 2010 року, грн	Стимулятор
11.3	Частка продукції сільського господарства, вироблена господарствами населення, %	Стимулятор
11.4	Продуктивність праці в сільськогосподарських підприємствах, на 1 зайнятого в сільськогосподарському виробництві, у постійних цінах 2010 року, грн	Стимулятор
11.5	Продукція рослинництва, у розрахунку на одну особу, у постійних цінах 2010 року, грн	Стимулятор
11.6	Площа сільськогосподарських угідь у володінні та користуванні сільськогосподарських підприємств та господарств населення на початок року, тис. га	Стимулятор
11.7	Площа ріллі у володінні та користуванні сільськогосподарських підприємств та господарств населення на початок року, тис. га	Стимулятор
11.8	Посівна площа сільськогосподарських культур, тис. га	Стимулятор
11.9	Виробництво культур зернових і зернобобових, у розрахунку на одну особу, тонн	Стимулятор
11.10	Урожайність культур зернових і зернобобових, ц з 1 га	Стимулятор
11.11	Продукція тваринництва, у розрахунку на одну особу, у постійних цінах 2010 року, грн	Стимулятор
11.12	Кількість великої рогатої худоби на кінець року, тис. голів	Стимулятор
11.13	Виробництво м'яса, у забійній масі, у розрахунку на одну особу, кг	Стимулятор
11.14	Виробництво молока, у розрахунку на одну особу, кг	Стимулятор
11.15	Виробництво яєць, у розрахунку на одну особу, шт.	Стимулятор
11.16	Виробництво вовни, у розрахунку на одну особу, кг	Стимулятор

	III.3. Лісове господарство	
12.1	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) лісового господарства, у розрахунку на одну особу, у фактичних цінах, грн	Стимулятор
12.2	Заготівля ліквідної деревини, у розрахунку на одну особу, м ³	Стимулятор
12.3	Площа відтворення лісів, га	Стимулятор
	III.4. Будівництво	
13.1	Прийняття в експлуатацію житла, у розрахунку на 1000 осіб, м ² загальної площі	Стимулятор
13.2	Кількість квартир у житлових будинках, прийнятих в експлуатацію, у розрахунку на 1000 осіб населення, ‰	Стимулятор
	IV. Надання послуг	
	IV.1. Ринок праці	
14.1	Кількість зайнятих економічною діяльністю, у розрахунку на 1000 осіб населення, ‰	Стимулятор
14.2	Економічно активне населення у віці 15–70 років, у розрахунку на 1000 осіб наявного населення, ‰	Стимулятор
14.3	Зайняте населення у віці 15–70 років, у розрахунку на 1000 осіб наявного населення, ‰	Стимулятор
14.4	Безробітне населення (за методологією МОП) у віці 15–70 років, у розрахунку на 1000 осіб населення, ‰	Дестимулятор
14.5	Кількість зареєстрованих безробітних, у розрахунку на 1000 осіб населення (за даними Державної служби зайнятості), ‰	Дестимулятор
14.6	Навантаження на одне вільне робоче місце (вакантну посаду), осіб	Дестимулятор
14.7	Частка прийнятих штатних працівників в середньообліковій кількості штатних працівників, %	Стимулятор
14.8	Частка звільнених штатних працівників в середньообліковій кількості штатних працівників, %	Дестимулятор
14.9	Відношення прийнятих працівників до вибулих, %	Стимулятор
14.10	Працівники, які знаходились у відпустках без збереження заробітної плати, тис. осіб	Дестимулятор
14.11	Працівники, які переведені з економічних причин на неповний робочий день, тис. осіб	Дестимулятор
14.12	Середня тривалість безробіття, міс	Дестимулятор
	IV.2. Внутрішня торгівля та ціни	
15.1	Оборот роздрібної торгівлі у фактичних цінах, у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
15.2	Індекси споживчих цін, грудень до грудня попереднього року, %	Дестимулятор
	IV.3. Транспорт	
16.1	Перевезення вантажів автомобільним транспортом, млн тонн	Стимулятор
16.2	Перевезення пасажирів автобусами, млн осіб	Стимулятор
16.3	Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування, км	Стимулятор
16.4	Щільність залізничних колій загального користування, км на 1000 км ² території	Стимулятор
16.5	Довжина автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям, тис. км	Стимулятор
	IV.4. Інформаційне суспільство та зв'язок	
17.1	Частка домогосподарств, які мають доступ до послуг Інтернету вдома, %	Стимулятор
17.2	Доходи від надання послуг пошти та зв'язку, у розрахунку на одну особу, у фактичних цінах з урахуванням ПДВ, грн	Стимулятор
17.3	Чисельність абонентів рухомого (мобільного) зв'язку, у розрахунку на 1000 осіб населення, ‰	Стимулятор
17.4	Чисельність абонентів Інтернет, у розрахунку на 1000 осіб населення, ‰	Стимулятор
	IV.5. Інвестиції та зовнішня торгівля	
18.1	Експорт товарів, у розрахунку на одну особу, дол. США	Стимулятор
18.2	Імпорт товарів, у розрахунку на одну особу, дол. США	Дестимулятор
18.3	Експорт послуг, у розрахунку на одну особу, дол. США	Стимулятор
18.4	Імпорт послуг, у розрахунку на одну особу, дол. США	Дестимулятор
18.5	Капітальні інвестиції на одну особу, грн	Стимулятор

18.6	Капітальні інвестиції у житлове будівництво, у розрахунку на одну особу, грн	Стимулятор
18.7	Прямі інвестиції (акціонерний капітал) на одну особу населення на 31.01.2016 р., дол. США	Стимулятор
	IV.6. Наука та інновації	
19.1	Чисельність працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, у розрахунку на 1000 осіб населення, ‰	Стимулятор
19.2	Внутрішні поточні витрати на виконання наукових досліджень і розробок у фактичних цінах, у розрахунку на одну особу, грн	Дестимулятор
19.3	Кількість інноваційно активних підприємств у промисловості, 2015 р., од.	Стимулятор
19.4	Обсяг інноваційної продукції, у розрахунку на одну особу, 2015 р., грн	Стимулятор
19.5	Упровадження інноваційних видів продукції у промисловості, 2015 р., найменувань	Стимулятор

Досліджувана система показників містить 82 показники-стимулятори та 37 показників-дестимуляторів, разом – 119. За основу обчислення цієї системи взято переважно дані за 2016 р. по Україні, представлені у статистичних публікаціях [11–17].

На прикладі показників блоку I.1 “Демографічна статистика” наведемо основні етапи розрахунку

комплексного статистичного коефіцієнта (рейтингу) відхилень для абсолютних, відносних та середніх величин статистики і динаміки на основі вищевикладеного методу за переліком показників табл. 1 та вихідними даними табл. 2 (складено автором за даними [11–17]). Тут і далі нумерація показників блоку наведена відповідно до табл. 1

Таблиця 2

Вихідні дані для показників блоку I.1 “Демографічна статистика” за 2016 рік

Регіон	Показник									
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10
Вінницька	1590357	99,3	8,4	637,3	2,48	9,6	15,4	5,4	3,4	304,7
Волинська	1040954	99,8	9,7	337,2	3,03	12,5	13,0	5,7	2,6	263,9
Дніпропетровська	3230411	99,2	7,4	1363	2,38	9,6	16,4	5,6	3,9	309,7
Донецька	4244057	99,5	3,5	933,4	2,34	4,5	8,7	2,5	1,8	208,1
Житомирська	1240482	99,4	20,0	490,6	2,51	10,4	16,2	5,6	3,1	316,5
Закарпатська	1258777	100,0	5,6	354,8	3,49	12,7	12,2	5,9	2,3	225,0
Запорізька	1739488	99,2	5,2	719,2	2,46	9,0	16,1	5,6	3,7	340,4
Івано-Франківська	1379915	99,8	13,0	451,5	3,00	10,6	12,5	5,8	3,0	262,5
Київська	1734471	100,1	21,7	654,7	2,62	11,0	16,3	6,6	4,0	326,1
Кіровоградська	965756	99,2	16,8	421,2	2,29	9,1	16,8	4,9	3,4	302,8
Луганська	2195290	99,5	2,4	353,8	2,28	2,9	6,4	1,7	1,4	168,5
Львівська	2534027	100,0	21,9	821,8	3,02	10,7	12,7	6,1	2,4	276,4
Миколаївська	1150126	99,3	11,5	446,8	2,55	9,3	15,1	5,8	3,8	286,2
Одеська	2386516	99,8	12,6	889,2	2,65	11,1	14,1	6,4	3,4	264,2
Полтавська	1426828	99,2	17,3	598,8	2,37	8,7	17,1	5,4	3,3	316,9
Рівненська	1162763	100,1	13,1	376,4	3,04	13,5	12,5	5,8	2,4	261,8
Сумська	1104529	99,2	25,6	448,6	2,44	8,0	16,9	4,9	3,1	317,8
Тернопільська	1059192	99,4	7,6	357,8	2,93	9,4	14,1	5,6	2,9	278,0
Харківська	2701188	99,4	11,6	1116,6	2,44	8,9	15,6	6,0	3,5	324,7
Херсонська	1055649	99,4	6,6	406,5	2,60	10,2	15,5	5,6	3,3	284,6
Хмельницька	1285267	99,3	10,2	481,6	2,64	9,9	15,5	5,6	3,5	318,7
Черкаська	1231207	99,1	9,6	522,7	2,36	8,6	16,4	5,1	3,4	335,4
Чернівецька	908120	99,8	6,3	307,5	2,90	11,2	12,7	6,1	3,4	253,0
Чернігівська	1033412	98,9	14,1	443,4	2,31	8,2	18,5	4,9	3,2	338,0
м. Київ	2925760	100,7	14,6	1099,0	2,61	12,5	10,5	8,3	3,5	269,0

Відповідно до формули 1, здійснимо стандартизацію, що розглядається як спосіб переходу від різних одиниць вимірювання окремих показників до спільної (коефіцієнтної) оцінки шляхом співвідношення відхилення значення кожного показника від його максимального значення за сукупністю та розмаху варіації цього

показника (тобто стандартизацію показників на основі розмаху варіації). Наприклад за показником 1.1 для Вінницької області це співвідношення становить $2653700 : 3335937 = 0,80$. Використовуючи закладений в основу цього методу принцип, який полягає у ранжуванні значень комплексного коефіцієнта вагомості від-

хилень від його мінімуму до максимуму, також визначимо місця окремих регіонів України за досліджуваним блоком показників (табл. 3, авторські розрахунки).

Комплексний коефіцієнт вагомості відхилень для регіону отриманий шляхом підсумовування значень коефіцієнтів вагомості відхилень за кожним показником у блоці.

Таблиця 3

Комплексний коефіцієнт вагомості відхилень і рейтинг регіонів за блоком 1.1 “Демографічна статистика” за 2016 рік

Регіон	Показник										Комплексний коефіцієнт вагомості відхилень, K_{ϵ}	Рейтинг регіону
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10		
Вінницька	0,80	0,78	0,26	0,69	0,83	0,37	0,74	0,44	0,77	0,21	5,89	15
Волинська	0,96	0,50	0,31	0,97	0,38	0,09	0,55	0,39	0,46	0,45	5,06	8
Дніпропетровська	0,30	0,83	0,22	0,00	0,92	0,37	0,83	0,41	0,96	0,18	5,02	7
Донецька	0,00	0,67	0,05	0,41	0,95	0,85	0,19	0,88	0,15	0,77	4,92	5
Житомирська	0,90	0,72	0,76	0,83	0,81	0,29	0,81	0,41	0,65	0,14	6,32	19
Закарпатська	0,89	0,39	0,14	0,96	0,00	0,08	0,48	0,36	0,35	0,67	4,32	2
Запорізька	0,75	0,83	0,12	0,61	0,85	0,42	0,80	0,41	0,88	0,00	5,67	12
Івано-Франківська	0,86	0,50	0,46	0,86	0,41	0,27	0,50	0,38	0,62	0,45	5,31	10
Київська	0,75	0,33	0,83	0,67	0,72	0,24	0,82	0,26	1,00	0,08	5,7	14
Кіровоградська	0,98	0,83	0,62	0,89	0,99	0,42	0,86	0,52	0,77	0,22	7,1	24
Луганська	0,61	0,67	0,00	0,96	1,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00	6,24	18
Львівська	0,51	0,39	0,84	0,51	0,39	0,26	0,52	0,33	0,38	0,37	4,5	3
Миколаївська	0,93	0,78	0,39	0,87	0,78	0,40	0,72	0,38	0,92	0,32	6,49	21
Одеська	0,56	0,50	0,44	0,45	0,69	0,23	0,64	0,29	0,77	0,44	5,01	6
Полтавська	0,84	0,83	0,64	0,72	0,93	0,45	0,88	0,44	0,73	0,14	6,6	22
Рівненська	0,92	0,33	0,46	0,93	0,37	0,00	0,50	0,38	0,38	0,46	4,73	4
Сумська	0,94	0,83	1,00	0,87	0,87	0,52	0,87	0,52	0,65	0,13	7,2	25
Тернопільська	0,95	0,72	0,22	0,95	0,46	0,39	0,64	0,41	0,58	0,36	5,68	13
Харківська	0,46	0,72	0,40	0,23	0,87	0,43	0,76	0,35	0,81	0,09	5,12	9
Херсонська	0,96	0,72	0,18	0,91	0,74	0,31	0,75	0,41	0,73	0,32	6,03	17
Хмельницька	0,89	0,78	0,34	0,84	0,70	0,34	0,75	0,41	0,81	0,13	5,99	16
Черкаська	0,90	0,89	0,31	0,80	0,93	0,46	0,83	0,48	0,77	0,03	6,4	20
Чернівецька	1,00	0,50	0,17	1,00	0,49	0,22	0,52	0,33	0,77	0,51	5,51	11
Чернігівська	0,96	1,00	0,50	0,87	0,98	0,50	1,00	0,52	0,69	0,01	7,03	23
м. Київ	0,40	0,00	0,53	0,25	0,73	0,09	0,34	0,00	0,81	0,42	3,57	1

З даних табл. 3 випливає, що за блоком показників демографічної статистики перше місце серед регіонів належить столиці, на другому – Закарпатська область, на третьому – Львівська; останнє, двадцять п'яте місце належить Сумській області.

За підсумковими результатами розрахунків, проведених на основі методу комплексних статистичних коефіцієнтів з використанням сучасного комп'ютерного забезпечення, отримуємо такі значення комплексної статистичної оцінки матеріального добробуту населення та економічного зростання регіонів України ($K_{\epsilon, заг} = K_{\epsilon, мд} + K_{\epsilon, е}$), табл. 4, авторські розрахунки.

Отримані результати комплексного статистичного оцінювання регіонального розвитку у сфері матеріального добробуту населення та економіки за 2016 рік (графа 7 табл. 4) представимо на рис. 2.

З табл. 4 та рис. 2 видно, що за значенням $K_{\epsilon, заг}$ регіони України можна поділити на п'ять груп. Так, до п'ятірки лідерів увійшли: м. Київ, Львівська, Київська, Вінницька та Харківська області (місця з першого по п'яте в рейтингу, відповідно). Відповідно, місця з 6 по 10 належать Одеській, Дніпропетровській, Хмельницькій, Черкаській та Херсонській областям; з 11 по 15 – Миколаївській, Чернігівській, Запорізькій, Полтавській та Тернопільській областям; з 16 по 20 – Житомирській, Сумській, Івано-Франківській, Рівненській та Волинській областям. Місця з 21 по 25 поділили між собою, відповідно, Закарпатська, Чернівецька, Кіровоградська, Донецька та Луганська області.

Результати порівняння пропонованого рейтингу регіонів України з деякими іншими відомими рейтинговими оцінками подано в табл. 5 (за даними [18; 21] та авторськими розрахунками).

Результати порівняння рейтингових оцінок регіонів України за 2016 рік

Регіон	Місце регіону у рейтингу за:		
	комплексною оцінкою взаємозв'язку економіки та матеріального добробуту, $K_{в,заг}$, (табл. 5)	інтегральною оцінкою регіонального людського розвитку, [18]	оцінкою стану соціально-економічного розвитку згідно з Методикою Кабінету Міністрів України, [21]
Вінницька	4	12	4
Волинська	20	7	9
Дніпропетровська	7	11	10
Донецька	24	...	24
Житомирська	16	22	11
Закарпатська	21	3	16
Запорізька	13	10	14
Івано-Франківська	18	1	12
Київська	3	13	3
Кіровоградська	23	20	18
Луганська	25	...	25
Львівська	2	4	13
Миколаївська	11	8	19
Одеська	6	15	15
Полтавська	14	9	17
Рівненська	19	17	6
Сумська	17	14	23
Тернопільська	15	6	20
Харківська	5	5	2
Херсонська	10	21	21
Хмельницька	8	18	8
Черкаська	9	16	7
Чернівецька	22	2	5
Чернігівська	12	19	22
м. Київ	1	- ¹	1

¹ Методикою вимірювання регіонального людського розвитку розрахунок інтегрального індексу регіонального людського розвитку по м. Києву не передбачено.

Дані табл. 5 свідчать, що запропонована система показників та розроблена методика комплексного статистичного оцінювання економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України може бути успішно застосована поряд з відомими рейтинговими оцінками у цій сфері, оскільки порівняно з ними місця окремих регіонів у побудованому автором рейтингу у багатьох випадках практично однакові або не набагато відрізняються. Суттєві відмінності у результатах за окремими регіонами (насамперед індексів регіонального людського розвитку (ІРЛР)), пояснюються, по-перше, різними засадами побудови системи показників для оцінки, а по-друге – відмінністю самої методики підготовки вихідних даних для рейтингування. Крім звичайної процедури стандартизації значень досліджуваних показників, методика розрахунку ІРЛР включає ще декілька етапів: норму-

вання показників, їх калібрацію та визначення ваг показників у блоках [19].

Загальним кінцевим результатом економічного зростання є підвищення добробуту населення. Тому визначення кількісної міри взаємозв'язку між показниками у цих сферах дає уявлення про те, чи впливає економічна ситуація, що склалась у регіоні, на добробут його громадян. З цією метою нами запропоновано формулу для обчислення коефіцієнта взаємозв'язку економіки та матеріального добробуту населення $K_{емд}$:

$$K_{емд} = 1 - \frac{K_{в,заг}}{n}, \quad (2)$$

де n – кількість показників, включених у розрахунок.

Значення $K_{емд}$ змінюються від нуля до одиниці, причому чим ближче значення до одиниці, тим вищим є ступінь взаємозв'язку економіки та

матеріального добробуту населення окремого регіону. У табл. 6 наведено значення пропонуваного

показника, розраховані автором для всієї системи досліджуваних показників (119 показників).

Таблиця 6

Значення коефіцієнта взаємозв'язку економіки та матеріального добробуту населення регіонів України за 2016 рік

Регіон	Значення коефіцієнта $K_{емд}$	Регіон	Значення коефіцієнта $K_{емд}$
Вінницька	0,48	Одеська	0,48
Волинська	0,42	Полтавська	0,44
Дніпропетровська	0,46	Рівненська	0,42
Донецька	0,37	Сумська	0,43
Житомирська	0,43	Тернопільська	0,43
Закарпатська	0,42	Харківська	0,48
Запорізька	0,44	Херсонська	0,44
Івано-Франківська	0,43	Хмельницька	0,45
Київська	0,48	Черкаська	0,44
Кіровоградська	0,41	Чернівецька	0,41
Луганська	0,33	Чернігівська	0,44
Львівська	0,50	м. Київ	0,64
Миколаївська	0,44		

Дані табл. 6 ілюструють розподіл досліджуваних регіонів за значенням коефіцієнта $K_{емд}$. Згідно зі шкалою оцінки залежностей, 24 із 25 досліджуваних регіонів необхідно віднести до групи нестійкого зв'язку дуже низького рівня [5]. Тільки м. Київ зі значенням коефіцієнта $K_{емд} = 0,64$ можна віднести до групи нестійкого зв'язку помітного рівня. Зауважимо, що відповідно до вказаної шкали стійким є зв'язок, для якого аналізований коефіцієнт дорівнює або більше за 0,7.

Отже, комплексна статистична оцінка взаємозв'язку економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України здійснена на підставі наявної статистичної інформації за 119 показниками у зазначених сферах. Крім того, аналіз результатів проведеного оцінювання здійснено з огляду на взаємозв'язок цих сфер і запропонована відповідна кількісна міра, що дає можливість оцінити не тільки розвиток ви-

робництва товарів і послуг, а і його вплив на матеріальний добробут населення.

Отримані значення коефіцієнтів взаємозв'язку економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів свідчать про значний розрив у рівнях розвитку цих сфер. Тому регіонам країни необхідно покращувати значення коефіцієнта $K_{емд}$ як мінімум до 0,7. Такий підхід передбачає формулювання конкретних завдань для органів виконавчої влади на місцях з метою покращання рівнів розвитку економіки та матеріального добробуту населення у їх взаємозв'язку.

Теоретичні та практичні проблеми статистичного вивчення взаємозв'язку сфер економічної діяльності та матеріального добробуту як необхідного елемента механізму оцінювання ефективності соціальної та економічної політик держави потребують подальшого вирішення.

Список використаних джерел

1. Якість життя населення пострадянських країн у соціологічному вимірі / В. С. Бакіров та ін. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 216 с.
2. Гукалова І. В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут географії НАН України, 2015. 347 с.
3. Длугопольський О. В. Економіка добробуту та критерії її оцінки: політекономічний підхід. *Наука й економіка*. 2007. Вип. № 3 (7). С. 5–20.
4. Кулинич О. І. Економічна статистика. Хмельницький: Поділля, 2000. 289 с.
5. Кулинич О. І., Кулинич Р. О. Теорія статистики: підручник. 7-е вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2015. 239 с.
6. Людський розвиток регіонів України / за ред. Е. М. Лібанової. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2007. 328 с.
7. Манцуров І. Г. Статистика економічного зростання та конкурентоспроможності країни: монографія. Київ: КНЕУ, 2006. – 392 с.
8. Осауленко О. Г. Національна статистична система: стратегічне планування, методологія та організація: монографія. Київ: ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2008. 415 с.

9. Статистика ринків: підруч. для вищ. навч. закл. / за наук. ред. Н. О. Парфенцевої. Київ: ДП “Інформ.-аналіт. агентство”, 2007. 863 с.
10. Приданникова Ю. Є. Теоретичні аспекти статистичного вивчення економічного зростання та матеріального добробуту населення // Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку: зб. текстів доп. за матеріалами XVIII Всеукр. наук.-практ. конф., 24 травня 2018 р. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2018. С. 30–34.
11. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. Статистичний щорічник України за 2016 рік: стат. зб. / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_zor_zb.htm
13. Регіони України. 2016 рік. Ч. I: стат. зб. / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm
14. Регіони України. 2016 рік. Ч. II: стат. зб. / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm
15. Населення України за 2016 рік. Демографічний щорічник: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ: ТОВ “Август Трейд”, 2017. 134 с.
16. Доходи та витрати населення у 2016 році: стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ: ДП “Інформ.-аналіт. агентство”, 2018. 93 с.
17. Наявність у домогосподарствах товарів тривалого користування (за даними вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2016 року): стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 158 с.
18. Регіональний людський розвиток: стат. бюл. / Державна служба статистики України. Київ, 2017. 66 с.
19. Методика вимірювання регіонального людського розвитку. URL: http://www.idss.org.ua/ukr_index/Methodika_ua.pdf
20. Про затвердження Порядку та Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. № 856. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248598109>.
21. Результати моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за 2016 рік / Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/05/Reytingova-otsinka-za-2016-rik-prezentatsiyini-materiali.pdf>

References

1. Bakirov, V. S., Nikolaievskiy, V. M., Kizilov, O. I., Khizhniak, L. M., Plakhova, O. M., & Lukashchuk, V. I. et al. (2008). *Yakist zhyttia naseleння postradianskykh krain u sotsiologichnomu vymiri* [Life Quality of the population of the post-Soviet countries in the sociological dimension]. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University [in Ukrainian].
2. Hukalova, I. V. (2015). *Yakist zhyttia naseleння Ukrainy: suspilno-heohrafichna kontseptualizatsiia* [Life Quality of the population of Ukraine: socio-geographical conceptualization: monograph]. Kyiv: Institute of Geography of the NAS of Ukraine [in Ukrainian].
3. Dluhopolskyi, O. V. (2007). *Ekonomika dobrobutu ta kryterii yii otsinky: politekonomichni pidkhid* [Welfare economy and its evaluation criteria: political economy approach]. *Nauka i ekonomika – Science and Economy, Issue 3*, 7, 5–20 [in Ukrainian].
4. Kulynych, O. I. (2000). *Ekonomichna statystyka* [Economic statistics]. Khmelnytskyi: Podillia [in Ukrainian].
5. Kulynych, O. I., & Kulynych, R. O. (2015). *Teoriia statystyky* [Theory of statistics]. (7th ed.). Kyiv: Znannia [in Ukrainian].
6. Libanova E. M. (Ed.). (2007). *Liudskiy rozvytok rehioniv Ukrainy* [Human development of the Ukrainian regions]. Kyiv: Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the NAS of Ukraine [in Ukrainian].
7. Mantsurov, I. H. (2006). *Statystyka ekonomichnoho zrostannia ta konkurentospromozhnosti krainy* [Statistics of economic growth and competitiveness of a country]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
8. Osaulenko, O. H. (2008). *Natsionalna statystychna systema: stratehichne planuvannia, metodolohiia ta orhanizatsiia* [National statistical system: strategic planning, methodology and organization]. Kyiv: DP “Inform.-analit. ahentstvo” [in Ukrainian].
9. Parfentseva, N. O. (Eds.). (2007). *Statystyka rynkiv* [Market statistics]. Kyiv: DP “Inform.-analit. ahentstvo” [in Ukrainian].
10. Prydannikova, Y. Y. (2018). *Teoretychni aspekty statystychnoho vyvchennia ekonomichnoho zrostannia ta materialnoho dobrobutu naseleння* [Theoretical aspect of statistical study of economic growth and material welfare of a population]. Proceedings from the Statistical methods and information technologies of the analysis

of socio-economic development: XVIII Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia (24 travnia 2018 roku) – XVIIIth Ukrainian scientific and practical conference. (pp. 30–34). Khmelnytskyi: Khmelnytskyi University of Management and Law [in Ukrainian].

11. Ofitsiyni veb-sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of State Statistics Service of Ukraine]. *www.ukrstat.gov.ua*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].

12. Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2016 rik: stat. zb. [Statistical Yearbook of Ukraine. 2016]. (2017). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_zor_zb.htm [in Ukrainian].

13. Rehiony Ukrainy. 2016 rik. Ch. I: stat. zb. [Regions of Ukraine. Part I: Statistical Yearbook]. (2017). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm [in Ukrainian].

14. Rehiony Ukrainy. 2016 rik. Ch. II: stat. zb. [Regions of Ukraine. Part II: Statistical Yearbook]. (2017). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm [in Ukrainian].

15. Naseleattia Ukrainy za 2016 rik. Demohrafichni shchorichnyk: stat. zb. [Population of Ukraine. 2016: Demographic yearbook]. (2017). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Kyiv: TOV “Avhust Treid” [in Ukrainian].

16. Dokhody ta vytraty naseleattia u 2016 rotsi: stat. zb. [Household income and expenditure in 2016: Statistical Yearbook]. (2018). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Kyiv: DP “Inform.-analit. ahentstvo” [in Ukrainian].

17. Naiavnist u domohospodarstvakh tovariv tryvaloho korystuvannia (za danymy vybirkovoho opytuvannia domohospodarstv u zhovtni 2016 roku): stat. zb. [Availability of durables in households (according to a sample household survey in October, 2016): Statistical Yearbook]. (2017). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. (2017). Kyiv: [in Ukrainian].

18. Rehionalnyi liudskyy rozvytok: stat. biul. [Regional human development: Statistical Bulletin]. (2017). *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. Kyiv [in Ukrainian].

19. Metodyka vymiriuvannia rehionalnoho liudskoho rozvytku [Methodology for regional human development measuring]. (2012). *www.idss.org.ua*. Retrieved from http://www.idss.org.ua/ukr_index/Metodika_ua.pdf [in Ukrainian].

20. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro zatverdzhennia Poriadku ta Metodyky provedennia monitorynhu ta otsinky rezultatyvnosti realizatsii derzhavnoi rehionalnoi polityky” vid 21.10.2015 r. № 856 [Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine “On Approval of the Procedure and Methodology for Monitoring and Evaluation of the Effectiveness of the Implementation of State Regional Policy” of October, 21, 2015 № 856]. *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248598109> [in Ukrainian].

21. Rezultaty monitorynhu sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv za 2016 rik [The results of monitoring of socio-economic development of Ukrainian regions in 2016]. *Ministerstvo rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy*. Retrieved from <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/05/Reytingova-otsinka-za-2016-rik-prezentatsiyni-materiali.pdf> [in Ukrainian].

Ю. Е. Приданникова,

аспирантка,

Хмельницький університет управління і права,

главный специалист-экономист управления распространения информации и коммуникаций,

ГУС в Харьковской области

Комплексная статистическая оценка экономического роста и материального благосостояния населения регионов Украины

Предложена методика комплексной статистической оценки экономического роста и материального благосостояния населения регионов Украины на основе метода комплексных статистических коэффициентов и выполнены расчеты по данным 2016 года. Определено место каждого региона Украины отдельно в экономической сфере, по уровню материального благосостояния, а также по значению комплексной оценки взаимосвязи этих сфер. Разработан способ оценки степени взаимосвязи исследуемых сфер на основе комплексного коэффициента весомости отклонений по предложенной автором формуле коэффициента взаимосвязи экономики и материального благосостояния населения. Итогом проведенного оценивания стало количественное и качественное обоснование необходимости уменьшения разрыва в уровнях развития экономики и материального благосостояния регионов Украины, что может быть учтено при разработке и реализации государственной региональной политики.

Ключевые слова: комплексная статистическая оценка, метод комплексных статистических коэффициентов, коэффициент весомости отклонений, рейтинг, экономический рост, материальное благосостояние население, степень взаимосвязи.

Yu. Ye. Prydannikova,
Post-graduate student,
Khmelnitskyi University of Management and Law,
Chief Economist of the Main Department of Statistics in Kharkiv region

Comprehensive Statistical Assessment of Indexes of Economic Growth and Material Welfare of the Ukrainian Regions

The article offers the statistical methodology for assessment of relationship between economic growth and material welfare of the Ukrainian regions based on the method of complex statistical coefficients by using statistical data for 2016. The theoretical and applied aspects of opportunities of studied method for comprehensive rating assessment of Ukrainian regions through standardizing the values of examined indexes in economic and material welfare spheres are considered.

Definition of the term “material welfare of a population” is given in the article. Material welfare of a population is determined in time quantitative-qualitative characteristic of standard of living of population of a country as summarized result of the state policy in social field and economic activity of a population in production and consumption fields. Structured and logical schema of mutual influence between the spheres of economics and material welfare of a population is suggested by the author. It was found that the standard of living of a population directly generates material welfare that in turn to be a background for a quality of life. At the same time such distribution of macroeconomic definitions is a new approach enable for statistical studying of relationship between the state of economy and the sphere of material welfare of Ukrainian population. Rating assessment is calculated by available statistical data obtained from the results of state statistical observation performance. In this regard formation of the system of 119 indicators that comprehensively describes the levels of development of material welfare sphere and county’s economy has been conducted. The final results of the assessment are studied in comparison with some other well-known rating assessments in these spheres.

The article proclaims that statistical studying of correlation between indexes of economic sphere and indexes in the sphere of material welfare is necessary. For that purpose, it has been developed the way of assessment the degree of relationship of studied spheres based on complex weighted coefficient of variances according to the formula proposed by the author. From the results of calculations of that coefficient and according to the criteria for assessing the stability of a correlation it is justified that the gap between the levels of economic development and material welfare of a population of Ukrainian regions should be reduced. Such approach is considered to determine exact tasks for public administration policy to increase economic growth in relationship with material welfare of a population. It can be an effective tool for managing the state of affairs, planning in performance management process and improving the value of relationship between the levels of development in the spheres under review.

Key words: *comprehensive statistical assessment of indexes, method of complex statistical coefficients, weighted coefficient of variances, ranking, economic growth, material welfare of a population, degree of relationship.*

Бібліографічний опис для цитування:

Приданникова Ю. Є. Комплексна статистична оцінка економічного зростання та матеріального добробуту населення регіонів України // Статистика України. 2018. № 4. С. 88–101.